



**Troms og Finnmark fylkeskommune**  
Romssa ja Finnmárkkku fylkkagielda  
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

# Fraværsreglement for de videregående skolene i Finnmark

## Innhold

1. Bakgrunn .....	3
2. Formål.....	3
3. Omfang/virkeområde.....	3
4. Begrepsavklaringer.....	3
5. Målgruppe .....	4
6. Ansvar og myndighet.....	4
7. Merknader til rundskriv.....	4
8. Hjemmel i forskrift til opplæringsloven.....	7
9. Konsekvenser av fravær .....	7
10. Eksempel på 10 % fraværspersent i ulike uke- og årstimetall .....	8

# Fraværsreglement for de videregående skolene i Finnmark

**Gyldig fra:** Skoleåret 2023/2024

**Godkjent av:** Opplæringsjef Margunn Blix

**Ansvarlig saksbehandler:** Rådgiver Elisabeth Hegge

**Sist revidert:** 17.08.2023

**Grunnlagdokumenter:** [Forskrift til opplæringsloven § 3-3 siste ledd](#), [Forskrift til opplæringsloven §§ 3-8, 3-9](#) og [Rundskriv Fraværsgrense Udir-3- 2016](#)

## 1. Bakgrunn

*Udokumentert fravær over 10 % i et fag vil som hovedregel medføre at eleven ikke har rett til halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i faget. Hvis eleven har mellom 10 og 15 % udokumentert fravær og fraværsårsaken gjør det klart urimelig at eleven ikke skal kunne få karakter, kan rektor ved å bruke skjønn bestemme at eleven likevel får karakter.*

Retningslinjene for 10 % fraværsgrense er komplekse og forutsetter at det utøves skjønn på flere områder. [Udir-3-2016](#) inneholder mange presiseringer. Målet med dette skrevet er å gi fraværsreglementet og rutiner for fraværføring en ytterligere avklaring

Kunnskapsdepartementet skal være i løpende dialog med KS for å sikre at ordningen blir minst mulig byråkratisk. Det vil også bli satt i gang følgeforskning. Departementet vil foreta en gjennomgang og revurdering av ordningen med fraværsgrense i 2019.

## 2. Formål

Hensikten med fraværsreglementet er å gi utfyllende bestemmelser og legge grunnlag for en felles forståelse og felles rutiner for fraværføring i de videregående skolene i Finnmark. Som hovedregel henvises til rundskriv [Udir-3-2016](#) og forskrift til opplæringsloven.

## 3. Omfang/virkeområde

Fraværsgrensen gjelder for alle elever i videregående skole, men ikke for lærlinger, lærekandidater og voksne.

## 4. Begrepsavklaringer

**Dokumentert fravær:** Fravær som kan unntas fraværsgrensen. Dokumentert fravær skal likevel føres på vitnemålet. Det er implisert i begrepet at rektor har godkjent dokumentasjonen.

**Udokumentert fravær:** Fravær som teller inn på fraværsgrensen. Udokumentert fravær skal føres på vitnemål. Rektor kan gjøre unntak på grunnlag av årsaken til fraværet.

Begrepene *gyldig* og *ugyldig fravær* brukes ikke.

## 5. Målgruppe

Ansatte og elever i videregående opplæring.

## 6. Ansvar og myndighet

Opplæringsjef/rektor/kontaktlærer/faglærer har ansvar for at prosedyren blir fulgt. Reglementet forutsetter at skolene definerer ansvar og oppgaver og setter dem inn i et årshjul.

## 7. Merknader til rundskriv [Udir-3-2016](#):

Tema	Merknad
Alt fravær fra opplæringen skal i utgangspunktet telle med i fraværsprosenten	Manglende tilstedeværelse på grunn av en rettighet eleven har etter opplæringsloven, regnes ikke som fravær og skal derfor ikke telle med i fraværsprosenten. Eksempler på dette er listet opp på side 3 i rundskrivet <a href="#">Udir-3-2016</a> .
Noe fravær kan unntas	<p>Eksempler på dette er listet opp på side 3 i rundskrivet <a href="#">Udir-3-2016</a>. Av prikkpunktene er det <i>helse- og velferdsgrunner</i> som åpner for tolkning, se nedenfor.</p> <p>Organisert studiearbeid og skoleadministrative gjøremål etter avtale med faglærer eller rektor, skal ikke føres som fravær som telles opp på vitnemål. Med organisert studiearbeid menes for eksempel ekskursjoner, studieturer og prosjekter. Med skoleadministrative gjøremål menes for eksempel deltakelse i arbeidsgrupper, besøk hos rådgivningstjeneste, skolehelse, IT, etc. Fraværet må dokumenteres med bekreftelse, innkalling eller lignende.</p> <p>Rektor kan gi elever fri fra ordinær opplæring til deltakelse på regionale arrangement mot at det utføres selvstendig studiearbeid i de ulike fagene i henhold til periodeplanen for fraværsdagene. <b>Elever leverer skjema for melding av fravær til kontaktlærer senest en uke før avreise. Eleven må dokumentere eget arbeid i etterkant av fraværsdagene. Dersom eleven mangler grunnlag for vurdering/har høyt fravær, innvilges ikke søknaden.</b></p> <p>Fravær på eksamen må alltid dokumenteres med legeerklæring.</p>
Fraværsgrensen og trafikkopplæring	Det er vedtatt at deler av kjøreopplæringen til førerkort klasse B skal unntas fra fraværsgrensen. Det gjelder 4 timers obligatorisk sikkerhetskurs på bane (trinn 3) og del to og tre av sikkerhetskurs på vei (trinn 4), som inneholder 5 timer kjøring på landevei og 4 timer planlegging og kjøring i variert trafikkmiljø. Rimelig reisetid vil også omfattes av det dokumenterte fraværet. Unntaket er tatt inn i forskrift til opplæringsloven og forskrift til friskoleloven § 3-3. Det er kun gjort unntak fra de obligatoriske delene av kjøreopplæringen som det er vanskeligst å kombinere med skolehverdagen. Det er ikke gjort unntak fra teoretisk og praktisk førerprøve. Endringene trådte i kraft fra 1. august 2019.

<p>Skal fravær unntas, må det dokumenteres</p>	<p>Alt fravær som skal unntas, må dokumenteres. Ved timefravær må dokumentasjon inneholde klokkeslett.</p> <p><a href="#">Rundskriv Udir-3-2016</a> gir for helsegrunner en liste med eksempler på hvilke sakkyndige autoriteter som kan utferdige dokumentasjon som grunnlag for godkjenning av fravær.</p> <p>For kroniske sykdommer, utredningsarbeid o.l. er det åpning for en kombinasjon av sakkyndig vurdering og egenmelding fra foresatte eller myndige elever. Det overlates til rektor å godkjenne at dokumentasjon er tilfredsstillende.</p>
<p>Fylkeskommunale retningslinjer for velferdsfravær</p>	<p>Bestemmelsene overlater til den enkelte fylkeskommune å utarbeide retningslinjer for hva slags dokumentasjon som kreves for ulikt fravær.</p> <p>Velferdsgrunner kan defineres bredt og er derfor vanskelig å formulere kortfattet. Det viktige er å skape en praksis som oppleves tilnærmet lik og rettferdig for den enkelte elev.</p> <p>Følgende bestemmelser gjelder for de videregående skolene i Finnmark:</p> <p>Eleven skal legge inn melding om fremtidig fravær i VIS (<a href="#">4a.09 - Elevers fremtidige fravær – Visma InSchool (zendesk.com)</a>), dernest leverer eleven dokumentasjon i egenmelding etter at fraværet er skjedd, og faglærer har ført oppmøte (<a href="#">4b.12 – Elevers egenmelding om fravær – Visma InSchool (zendesk.com)</a>).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Det kan bare godkjennes fravær for særskilte hendelser som er viktige for eleven. Med særskilte hendelser menes i denne sammenheng for eksempel: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Dåp, bryllup og begravelse i nære relasjoner.</li> <li>○ Religiøse høytider utenom Den norske kirke, inntil to dager.</li> <li>○ Deltakelse i politisk arbeid og hjelpearbeid i regi av en hjelpeorganisasjon.</li> <li>○ Representasjon i arrangement på nasjonalt eller internasjonalt nivå.</li> <li>○ Omsorgsoppgaver, for eksempel for egne barn.</li> <li>○ I Finnmark kan fravær knyttet til samisk kulturbærende virksomhet være grunnlag for godkjent fravær</li> </ul> </li> <li>• Hendelsen skal dokumenteres skriftlig av den eller de som har ansvaret, f.eks. i form av invitasjon, program, osv.</li> <li>• Rektor/kontaktlærer etter delegasjon av rektor, skal godkjenne dokumentasjon og registrere riktig fraværskode i VIS i hvert enkelt tilfelle.</li> </ul>
<p>Skjønn opp til 15 %</p>	<p>I spesielle tilfeller kan rektor ved å bruke skjønn bestemme at en elev som har gått over grensen på 10 % og ikke har tilstrekkelig dokumentasjon, likevel skal kunne få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter. Årsaken til fraværet må gjøre det klart urimelig at eleven ikke får karakter, og det udokumenterte fraværet i faget kan ikke være høyere enn 15 %. Rektors skjønn skal i disse tilfellene altså utøves på hele det udokumenterte fraværet.</p>

	<p>Merk at det her er snakk om en skjønnsmessig vurdering av årsak til udokumentert fravær, ikke en skjønnsmessig vurdering av dokumentasjon av fravær (omtalt i punktet «Skal fravær unntas, må det dokumenteres»).</p> <p>Lærer må i alle tilfeller ha tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for å sette karakter.</p>
Én time er en klokke­time	<p>Fravær beregnes ut fra fagets <i>planlagte</i> årstimetall i klokke­timer, gitt i Kunnskapsløftet. Fravær fra undervisningsøkter med varighet ulik en klokke­time skal regnes om.</p> <p>Ekstra undervisning skal ikke inngå i grunnlaget for fraværsberegning.</p>
Fravær ved forsentkom­ming	<p>For videregående skoler i Finnmark gjelder:</p> <p>Hvis en elev kommer mer enn 15 minutt for seint, regnes det som fravær. <a href="#">Rundskriv Udir-3-2016</a> gir godt rom for at skolen kan bruke skjønn i situasjoner som ligger utenfor elevens kontroll.</p>
Fravær i gjennomgående fag	Det vises til bestemmelsene, som anses å være tilstrekkelig utfyllende.
Fag- og skole­bytte underveis i skoleåret	Det vises til bestemmelsene, som anses å være tilstrekkelig utfyllende.
Elever som ikke får halvårs­vurdering med karakter	<p>Det presiseres at eleven likevel kan få standpunktkarakter dersom det samlede årsfraværet ikke overskrider fraværsgrensen.</p> <p>Forskriften framhever at skolen har et særskilt ansvar for å følge opp disse elevene for å sikre gjennomføring. Se forskrift §3-10</p>
Elever som overskrider fraværsgrensen	<p>Eleven har rett til vurdering uavhengig av om han eller hun har mistet retten til halvårs­vurdering med karakter.</p> <p>Elever som i gjennomgående fag har mistet retten til halvårs­vurderinger med karakter ved årsslutt, kan etter forskriftens <a href="#">§ 6-37</a> likevel tas inn på neste nivå. I videregående skole i Finnmark er avgjørelsen delegert til rektor.</p> <p>Ved oppflytting til neste nivå i gjennomgående fag nullstilles fraværet.</p> <p>Elever som overskrider fraværsgrensen og av den grunn ønsker å melde seg opp til privatisteksamen samme år, bør få innvilget søknad om å bli deltids­elev, siden dette er forutsetningen for oppmelding til privatisteksamen. I videregående skole i Finnmark er avgjørelsen delegert til rektor.</p> <p>Merk: For å få rett til førstegangsvitnemål, må eleven ha bestått videregående opplæring som gir generell studiekompetanse innenfor normert tid. Dette gjelder også dersom eventuelle privatisteksamener inngår.</p>
Klargjøring av skillet mellom fraværsgrense og annet regelverk	<p>I en egen tabell i <a href="#">rundskriv Udir-3-2016</a> foretas foretas en gjennomgang av forholdet mellom nye retningslinjer for fraværsgrense og føring av fravær på vitnemålet.</p> <p>For detaljer vises til denne tabellen.</p> <p>Etter forskriften kan det ikke gis halvårs­vurdering med karakter eller standpunktkarakter dersom faglærer mangler grunnlag for vurdering. Dette gjelder uavhengig om fraværsgrensen er overtrådt.</p>

## 8. Hjemmel i forskrift til opplæringsloven

### §3-8 Varsling

«Elevar og foreldre til elevar under 18 år skal varslast skriftleg dersom eleven står i fare for å

- a. ikkje få karakter (IV) ved halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i eitt eller fleire fag
- b. få karakteren nokså god (Ng) eller lite god (Lg) ved halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i orden eller i åtferd.

Varselet skal givast straks det er klart at det er fare for nedsatt karakter eller bortfall av karakter, og skal gi eleven høve til å få karakter i fag eller ikkje få nedsett karakter i orden eller åtferd.»

### § 3-9. Fráværsgrense i vidaregåande skole

«I vidaregåande skole skal ein elev ikkje få standpunktkarakter eller halvårsvurdering med karakter ved frávær over fráværsgrensa i faget. Fráværsgrensa er på 10 prosent av årstimetalet i faget.

Frávær som det er dokumentert at kjem av grunnane nemnde i [§ 3-45](#) femte ledd bokstav a til f og åttande ledd, skal ikkje inngå i fráværsgrensa. Det same gjeld dersom fráværet skyldast følgjande delar av den obligatoriske trafikkopplæringa til førarkort klasse B: tryggleikskurs på bane og andre og tredje del av tryggleikskurs på veg, jf. [trafikkopplæringsforskriften kapittel 11](#).

Rektor kan avgjere at ein elev som har inntil 15 prosent udokumentert frávær i eit fag, likevel skal få karakter dersom årsaka til fráværet gjer det klart urimeleg at fráværsgrensa skal gjelde.

Læraren må i alle høve ha tilstrekkeleg grunnlag for å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter, jf. [§ 3-3](#).»

## 9. Konsekvenser av fravær

- Dersom udokumentert fravær overstiger 10 % vil/kan dette medføre at eleven ikke får halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i faget.
- Dersom fraværet blir for stort, kan grunnlaget for å sette termin- og/eller standpunktkarakterer mangle. Dette gjelder uansett grunn til fraværet. Skyldes fraværet dokumentert sykdom, vil faglærer kunne legge til rette for ekstra vurderingssituasjoner for å få fastsatt karakter. Likevel kan svært høyt fravær uavhengig av årsak føre til at eleven ikke får karakter.
- Elever som ikke får standpunktkarakterer, vil få eventuell eksamenskarakter annullert i faget.
- Ikke varslet fravær regnes som anmerkning. Dette kan medføre at karakteren i orden blir nedsatt.
- Ifølge Lånekassens regelverk kan støtte fra Lånekassen falle bort dersom eleven har mer enn 20 dager fravær per termin.

## 10. Eksempel på 10 % fraværspersent i ulike uke- og årstimetall

Undervisnings- timer per uke	Antall årstimer		Antall årstimer		Antall årstimer	
	Økter a 45 min	10 % utgjør	Økter a 60 min	10 % utgjør	Økter a 90 min	10 % utgjør
<b>1</b>	37	4	28	3	19	2
<b>2</b>	75	8	56	6	38	4
<b>3</b>	112	12	84	9	56	5
<b>4</b>	150	15	112	12	75	7
<b>5</b>	187	19	140	14	94	9
<b>6</b>	224	23	168	17	112	11
<b>7</b>	262	27	196	20	131	13
<b>8</b>	299	30	224	23	150	15
<b>9</b>	337	34	252	26	169	17